

ZASTĘPCA PREZYDENTA
MIASTA POZNANIA

Znak sprawy: MOPR.XIII.30112.117.1.2015

**Szanowna Pani
Hanna Majszczyk
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00 – 915 WARSZAWA**

Poznań, 7 października 2015 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (j. t. Dz. U. z 2015r. poz. 163 ze zm.) do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki. Na realizację tego zadania Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu otrzymuje środki z budżetu centralnego. Kolejne transze środków przekazywane są przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki zgodnie z zapotrzebowaniem na wypłatę ww. świadczeń obejmujących wynagrodzenie za sprawowanie opieki, z którego Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu pokrywa wynagrodzenia opiekuna prawnego i kuratora.

W związku z wystąpieniem niezgodności stanowisk co do źródeł pokrywania wypłat ww. świadczeń 13 lipca 2015r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu wpłynęło pismo z dnia 10 lipca 2015r. z Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego przekazujące stanowisko Ministerstwa Finansów (pismo z dnia 22 czerwca 2015r. znak: FS4.4161.8.2015/3.178,298,431.XSZ.15) w kwestii zapisów dotyczących wypłaty wynagrodzenia dla kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych przyznanego przez sąd.

Ze stanowiska Ministerstwa Finansów wynika, że w obecnym stanie prawnym ustawa o pomocy społecznej przewiduje wypłatę wynagrodzenia jedynie dla opiekuna prawnego (w przypadku, gdy osoba, wobec której orzeczono ubezwłasnowolnienie całkowite, nie ma odpowiednich dochodów lub majątku), przy czym wynagrodzenie to jest wypłacane przez gminę ze środków budżetu państwa, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

Dodatkowo Ministerstwo Finansów podkreśla, iż w polskim prawie ustrojowym istnieje domniemanie własnego charakteru zadań przekazanych gminie. Oznacza to, że zadanie może być

ZASTĘPCA PREZYDENTA
MIASTA POZNANIA

uznane za zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez gminę jedynie wówczas, gdy wyraźnie tak stanowi ustawa.

Zgodnie z art. 179 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – organ państwowy, który ustanowił kuratora, przyzna mu na jego żądanie stosowne wynagrodzenie za sprawowanie kurateli. Wynagrodzenie pokrywa się z dochodów lub z majątku osoby, dla której kurator jest ustanowiony, a jeżeli osoba ta nie ma odpowiednich dochodów lub majątku, wynagrodzenie pokrywa ten, kto żądał ustanowienia kuratora.

Zatem w opinii Ministerstwa Finansów w postępowaniu o przyznanie wynagrodzenia kuratorowi osoby częściowo ubezwłasnowolnionej ze środków publicznych zainteresowanym jest gmina, na której spoczywa obowiązek wypłaty tego wynagrodzenia. W związku z powyższym Ministerstwo Finansów stoi na stanowisku, że wynagrodzenie dla kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej powinno być finansowane z dochodów własnych gminy.

Na odmiennym od prezentowanego przez Ministerstwo Finansów stanowisku stoi orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych wskazujące, iż przepis art. 53a ustawy o pomocy społecznej w przedmiocie przyznawania wynagrodzeń opiekunom prawnym ma również zastosowanie do przyznania i w konsekwencji wypłacania wynagrodzeń kuratorom osób częściowo ubezwłasnowolnionych.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 28 marca 2014r. (sygn. akt III CZP 6/14) stwierdził, że „*W razie braku podstaw do pokrycia wynagrodzenia kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej na podstawie art. 179 § 1 k.r.o., wynagrodzenie to jest pokrywane ze środków publicznych na podstawie przepisów o pomocy społecznej (art. 162 § 3 w związku z art. 178 § 2 k.r.o. i art. 53a ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej)*”

W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy stwierdził, że „*Wykładnia art. 178 § 2 k.r.o. nakazuje stosować do kurateli odpowiednio przepisy o opiece, ponieważ przepisy o kurateli nie regulują problematyki wynagrodzenia kuratora ustanowionego z urzędu, istnieje podobieństwo obu tych instytucji, a zamiarem ustawodawcy było objęcie nowo wprowadzoną regułą z art. 162 § 3 k.r.o. także przypadku kurateli, w sytuacji braku podstaw do wypłacenia wynagrodzenia z majątku osoby objętej kuratelą lub wnioskującej o jej ustanowienie. ... W przypadku uznania, że podstawą przyznania wynagrodzenia jest art. 162 § 3 w związku z art. 178 § 2 k.r.o., uczestnikiem postępowania powinna być gmina. ... Po uprawomocnieniu się postanowienia sądu, rolą gminy jest jedynie zarządzenie dokonania wypłaty, ... art. 53a ust.1 zdanie pierwsze u.p.s. wskazuje wprost, że wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd.*”

ZASTĘPCA PREZYDENTA
MIASTA POZNANIA

Stanowisko wyrażone w uchwale przez Sąd Najwyższy w pełni podzielił również radca prawny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu w swojej opinii prawnej.

Powyższa uchwała Sądu Najwyższego potwierdza dotychczasowy kierunek orzekania sądów powszechnych w sprawach o przyznanie kuratorowi wynagrodzenia za kuratelę nad osobą pełnoletnią częściowo ubezwłasnowolnioną (na przykład Postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu IV Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 16 marca 2012r. – sygn. akt IV R Ns /12) jednocześnie wyznaczając kierunek orzecznictwa (na przykład Postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu IV Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 23 października 2014r. – sygn. akt IV R Ns 204/14). W powyższych przykładowo cytowanych orzeczeniach, wybranych z wielu podobnych spraw Sąd postanowił, że wynagrodzenie kuratora należy wypłacić ze środków publicznych gminy Miasto Poznań w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w oparciu o przepisy o pomocy społecznej. Tym samym niezawisłe sądy analizując obowiązujący stan prawny potwierdziły, że powyższe zadanie ma charakter zlecony gminie do realizacji przy udziale środków pochodzących z budżetu państwa.

W związku z zaprezentowanym w powyższych stanowiskach dualizmem poglądów zwracam się o dokonanie analizy stanu prawnego w powiązaniu z aktualnym orzecznictwem sądów stanowiącego podstawę do rozstrzygnięcia w kwestii wskazania źródła pochodzenia środków (budżet państwa/budżet gminy) przeznaczonych na wypłatę wynagrodzeń opiekunom osób częściowo ubezwłasnowolnionych.

Mając na względzie powyższe informuję, iż Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu nadal będzie wypłacać wynagrodzenia dla kuratorów osób ubezwłasnowolnionych częściowo, na podstawie postanowień sądów, w których wskazano, że wynagrodzenie ma być pokrywane ze środków publicznych.

[Signature]
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Poznaniu

Włodzimierz Kutek

[Signature]
ZASTĘPCA
PREZYDENTA MIASTA POZNANIA

Jędrzej SolarSKI

Załączniki:

1. Kopia stanowiska Ministerstwa Finansów
2. Kopia opinii radcy prawnego MOPR
3. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2014 r. (sygn. akt. III CZP 6/14)
4. Przykładowe postanowienia sądów dotyczące wypłaty wynagrodzenia kuratorowi osoby częściowo ubezwłasnowolnionej w ramach zadań zleconych

Kierownik
Sekcji Planowania i Analiz

[Signature]
Adrianna Weber
Główny Księgowy